

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ
TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(11 ve 12. SINIFLAR)

2006

**BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI
ÖĞRETİM PROGRAMI**

PROGRAM GELİŞTİRME ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU

GENEL KOORDİNATÖR

Medine KARAPINAR

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Ortaöğretim Programları Şube Müdürü

Abdurrahman ALBOSTAN

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Müzik Öğretmeni

Mevlüt KAŞIKÇI

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Program Geliştirme Uzmanı

KOMİSYON ÜYELERİ

Özgü KÖSE – Müzik Öğretmeni

Müge ÖZEL – Müzik Öğretmeni

Mehmet Ali ERSİVRİ – Rehber Öğretmen

Pınar ERCİFÇİ – Program Geliştirme Uzmanı

ÖNSÖZ

Dünyada bilginin önemi hızla artarken, “bilgi” kavramı ve “bilim” anlayışı da hızla değişmektedir. Bilgi toplumu oluşum sürecini başlatan bu gelişmelerin bilgi toplumunun ekonomik büyüme sürecini hızlandırıcı, sosyal alt yapı hizmetlerinin sunumunu iyileştirici ve kültürel etkileşimi artırıcı etkileri olduğu da açıktır.

Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünyada hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır.

Bütün bunların sonucunda; ülkemizde de eğitime olan talep farklılık göstermekte, eğitim sistemimizde çeşitli değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır.

İç dinamikler ve AB eğitim sistemi normlarına uyum sürecinin dayanağını oluşturduğu “Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması” kapsamında yürütülen bir dizi çalışma hayata geçirilmiş bulunmaktadır. Bu çalışmalardan en önemlilerinden biri ise; haftalık ders çizelgeleri ve buna dayalı olarak öğretim programlarının yeniden düzenlenmesidir.

Bu kapsamda yürütülen “Program Geliştirme” çalışmalarında; eğitim sistemi bir bütün olarak ele alınmış ve “nasıl bir insan modeli?” sorusu cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Anayasa, kanunlar, kalkınma planları, şûra kararları, akademik tezler, araştırmalar vb. kaynaklar gözden geçirilerek ülkemizin mevcut eğitim özelliklerinin belirlenmesi, başarı ve başarısızlıkların değerlendirilmesi ve ortaya çıkan sonuçların yeni öğretim programlarına yansıtılarak ilköğretim ve orta öğretim programlarının bütünsel bir yaklaşımla hazırlanması sağlanmıştır.

Öğretim programları ülkemizin tarihsel, kültürel, sosyal, ahlaki birikimini dünyada yaşanan tüm değişimleri ve gelişmeleri yansıtacak şekilde hazırlanmıştır. Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek, öğrenci merkezli hale getirilmiştir. Yine programların hazırlanmasında; sonuca dayalı bir anlayış yerine, süreci de değerlendiren bir anlayış esas alınmıştır.

Yeni program geliştirme yaklaşımı ile öğrencilerin araştırma yapmasına, kültürel faaliyetlere katılmasına, sosyal aktiviteler içinde olmasına, öğrenmeye dayalı etkinlikler içinde bulunmasına fırsat tanınmaktadır.

Yoğun bir çalışma sonucunda ortaya konulan bu programın hazırlanması, basımı, dağıtımı ve yayımlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Söz konusu programın Türk Eğitim Sistemimize hayırlı olması temennisiyle, yönetici, öğretmen ve öğrencilerimize başarılar dilerim.

Kerem ALTUN
Ortaöğretim Genel Müdürü

1. GİRİŞ

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan müzik eğitimi Mesleki Sanat Eğitimi kapsamındadır. Mesleki Sanat Eğitimi, sanat alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

Sanatçılık (sanatsal yaratıcılık- yorumculuk) eğitimi, sanat bilimcilik eğitimi, sanat öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, sanat teknoloğu eğitimi, mesleki sanat eğitiminin başlıca alt türlerini oluşturur.

Mesleki sanat eğitimi görececek kişide, öncelikle, seçilen kol, dal, iş ya da mesleğin gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlikte olmak üzere belirli bir yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve ön kayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen “sınama-eleme-sıralama-seçme” ve bunları izleyen “yerleştirme” işlemleri ile belirlenir.

Mesleki Sanat Eğitimi, örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardaki benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Bazı özel durumlarda, bazı dallarda çok erken yaşlarda başlamakla birlikte, genellikle ilköğretimin son yıllarındaki yönlendirmelere de bağlı olarak ortaöğretimde belirginleşir ve yükseköğretimde kesin biçimini alır. Alan bilgisi, genel bilgi ve meslek bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yükseköğretime doğru gidildikçe alan ve meslek bilgisine daha çok ağırlık verilir. Hangi düzeyde olursa olsun mesleki sanat eğitimi, bu iş için yetiştirilmiş ehil ve yetkili kişilerce yürütülür.

Mesleki sanat eğitiminde sanatı bizzat yaşamının ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli-planlı-yöntemli, kurallı ve profesyonel anlamda yeterli olarak yaratan yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci, teknoloğ yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin ilgisi-isteği, yatkınlığı- yeteneği doğrultusunda, ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil onun ötesinde, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır (Uçan 1994, s.74).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Anadolu lisesi kapsamında ağırlıklı olarak İngilizce ve ortak genel kültür derslerinin yanında müzik ya da resim bölümü alan derslerinin görüldüğü orta öğretim kurumlarıdır. Müzik ya da resim ile ilgili eğitim yapan yüksek öğretim kurumlarına öğrenci yetiştirir. Ortaöğretim kademesi içinde yer alan ve Mesleki Sanat Eğitimi kapsamında eğitim, öğretim faaliyetlerini yürüten Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin amaçları öğrencilerin;

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Yabancı dil öğrenmelerini,
- Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır.

Güzel Sanatların bir dalı olan müziğin, insanlığın ilk dönemlerinden beri, her yerde ve zamanda varlığını sürdürmesi, bizlere müziğin insana özgü vazgeçilmez bir ihtiyacı karşıladığını düşündürmektedir. Müziğin bu özelliği, insanın sanat yapma ihtiyacı olan bir varlık olduğunun göstergesidir. Müzik eğitimi genel eğitim içerisinde davranış değiştirme ve geliştirme bakımından önemli ve özgün bir yere sahip bulunmaktadır. Genel kültürlenme süreci içerisinde müzik eğitimi insan ve toplumların gelişimi ve dönüşümü ile birlikte sürekli gelişerek değişmiştir.

2. BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programı, ilköğretim okulunu bitirmiş, kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen ve müziğe duyarlı öğrencileri hareket noktası olarak alır.

Batı Müziği Çalgı Topluluğu dersi repertuarı Klasik Batı Müziği literatüründen oluşturulan toplu çalma dersidir. Dolayısıyla Türk besteciler tarafından Klasik Batı Müziği formunda yazılan eserlerde bu dersin konuları içindedir.

Toplu çalma müzik eğitimi yoluyla kazandırılması beklenen bir beceridir. Özellikle Klasik Batı Müziği çoksesli yapısından ötürü, geleneğinde birlikte seslendirmeyi içerir. Orkestra; birlikte seslendirmenin en çok çalgı içeren, en geniş organizasyonudur. Çok çalgı dolayısıyla çok müzisyeni kapsar ve bu da uyumu zorlaştırıcı bir durumdur. Bu nedenle birlikte seslendirme, bireysel icra becerilerinden farklı beceriler geliştirmeyi gerektirir. Dolayısıyla Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi programında önem teşkil etmektedir.

3. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR

1. Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen kazanımları gerçekleştirirken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazır-bulunmuşluk düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate almalıdır.

2. Öğretim programında, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma ve sorgulama, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi gibi ortak becerilerin yanı sıra, Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersine ait toplu çalma, şefe uyum, yorumlama ve sahne ve performans becerileri yer almaktadır. Öğretmen dersi planlarken hazırladığı öğretimsel işlerin tümünde yukarıda belirtilen becerilerin bir veya uygun olan birkaç tanesinin kullanılabilmesi ortamlar oluşturmalıdır. Öğretmen sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler ile geliştireceği becerileri pekiştirmek için ödev veya projeler verebilir.

3. İlk derslerde orkestra cd'leri izlettirmenin amacı; öğrencilerin hem bir orkestranın oturma düzenini ve şefe uyumunu göstermek hem de farklı orkestra türlerini karşılaştırmalarını sağlamaktır. Tablolarda Müzikte Dönemler başlığını içeren öğrenme alanı için "dönem özelliklerini araştırma" etkinliği istenmiştir. Burada amaç öğrencinin çalışacağı eserin, yazıldığı dönemin iç dinamikleri ve müziksel gelişmeleri hakkında bir ön birikim

edinerek eseri döneminin özelliklerine ve seçilen bestecinin tarzına uygun çalışmasını sağlamaktır.

4. Programda yer alan değerleri öğretmen yeri geldiğinde, etkinlikler içinde bu değerleri vurgulayan bölümler oluşturularak pekiştirmelidir.

5. Öğretmen, okulun bulunduğu çevre ve imkânları dikkate alarak programda örnek olarak verilen etkinlikleri aynen uygulayabilir ya da kendisi yeni etkinlikler geliştirebilir. Yeni etkinlikler geliştirilirken, kazanımlar ve farklı öğrenme stil ve zekâ türlerine sahip öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak aktif öğrenmeye dayalı etkinlikler hazırlanmalıdır. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin anlam kurmalarına yardımcı rolünü benimsemelidir.

6. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak, öğrencilerin millî duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, Atatürk'ün “Türk, öğren, çalış, güven”, “Ne mutlu Türküm diyene!” ve “Yurtta sulh, cihanda sulh” gibi sözlerinden hareketle, Türklerin tarihte oynadıkları rolü; askerlik, idare, hukuk, bilim, fen ve sanat alanında insanlığa hizmetlerini göstermelidir. Öğrencilerin, Türk milletine, Türk bayrağına, Türk ordusuna ve vatanına hizmet eden kişilere sevgi, saygı ve takdir duygularını geliştirmelidir.

7. Öğretmen, etkinlik (konser, festival vb.) gezilerine önem vermelidir. Bu gezilerin her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı sonuç raporları istenmelidir. Bu geziler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır.

8. Öğretmen, öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi, kültürel değerler bakımından besleyici; demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.

9. Öğretmen, kazanımların yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle, alternatif değerlendirme yöntemleri birlikte kullanılmalıdır. Bu değerlendirme yöntemleri ve araçları; gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme ölçekleri, projeler vb.dir. Öğrenciler etkinlikler çerçevesinde fotoğraf, resim, proje, poster, şarkı sözü gibi çalışmalar yapabilmeli ve bunlar aileleri ve çevreleriyle paylaşmak için sergilenmelidir.

10. Ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanılmak amacıyla geliştirilen, örnek formlar yeri geldikçe öğretmen ve öğrenciler tarafından uygulanır. Formlar aynen kullanılabileceği gibi öğretmen tarafından yeni formlar da geliştirilebilir.

11. Öğrenci düzeyi ve çevre etkenleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımları birlikte ele alınabilecektir.

12. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencilerin aktif olduğu öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri kullanılır.

13. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden yararlanılır.

14. Etkinlikleri planlarken, bir sonraki haftanın etkinlikleri dikkate alınarak planlama yapılması öğretmenin ve öğrencilerin hazırlığı açısından önemlidir.

15. Birkaç farklı orkestra cd'si izlettirilerek orkestra türleri arasındaki farklılıklar incelenir. Bir senfoni orkestrası ile bir oda orkestrası ve bunlarla bir caz orkestrası vb. arasındaki farkı ayırt edici örnekler gösterilir. Bir oda orkestrası hangi çalgılardan oluşur? Kaç kişiden oluşur? Senfoni orkestrası hangi çalgılardan oluşur? Bunlar arasında benzerlikler nelerdir, farklılıklar nelerdir gibi sorular, orkestra türlerinin kavramsal olarak öğrencilerin algısında daha doğru bir şekilde yer etmesini sağlayabilir.

16. Entonasyon için dizi çalışmaları ve teknik geliştirmek için yay egzersizleri yapılır. Sol el ve sağ el teknik geliştirici egzersizler, pozisyon geçiş çalışmaları yapılır.

17. Kanon çalışması yapılır. Öncelikle iki sesli bir kanonla başlamak daha sonra üç sesli, dört sesli kanonlar çalışmak daha uygun olacaktır.

18. Nüans terimleriyle ilgili egzersizler yapılır. Nüans egzersizleri özellikle boş tellerde (örneğin keman için tercihen re ya da la) çok ağır yay çekişleri ile yaptırılabilir. Ancak homojen tını elde etmek için Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersinde eseri çalışmaya geçmeden önce bu tür egzersizler yapmak faydalıdır.

19. Çalışılan eserlerin bestecinin tarzına uygun şekilde çalınması sağlanır. Barok dönemde daha uzun arşe tarzına ilişkin çalışmalar yapılır. Eser Barok Dönem özelliklerine ve seçilen bestecinin tarzına uygun olarak çalıştırılır.

20. Akort pratiği için grup alıştırılmaları yapılır. Ders öncesi öğrenciler derse hazırlıklarını (akort, notaların sehpaye yerleştirilmesi) tamamlar.

21. Çalıştığı parçalarda hız ve nüans terimleri uygulanır. Hız ve nüans terimlerinin 9. sınıftan itibaren kazandırılmış olması beklenir. Nüans egzersizleri özellikle boş tellerde (kemanda tercihen re ya da la) çok ağır yay çekişleri ile yaptırılabilir.

22. Ders, Batı Müziği Tarihi dersi ile ilişkilendirilir. Öğrencilerin Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönemin özelliklerini araştırmaları beklenmektedir. Batı Müziği Tarihi dersi ile aynı zamanda işlenen konularda öğrencilerin teorik olarak öğrendiği bilgileri uygulamaya geçirmesi ve pekiştirmesi beklenir.

4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bilgideki değişim ve gelişim, öğrenci profilinin de eğitim sürecinde değişime uğramasına etki etmektedir. Günümüz öğrenci profili, bilimsel ve akılcı düşünme becerisine sahip, araştırmacı ve sorgulayıcı, bilgiyi ezberleyen değil bilgiye ulaşabilen, bu bilgiyi kullanıp paylaşabilen, iletişim kurma becerilerine sahip, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilen, kendini gerçekleştirmiş ve bunun yanı sıra insanlığın ortak değerlerini de sahiplenmiş, yaratıcı, üretken, takım çalışmasına yatkın, öğrenmeyi öğrenmiş ve yaşam boyu öğrenmeyi benimsemiş bireyler olarak tanımlanabilir.

Öğrenci profilindeki değişim eğitim, öğretim sürecinde okula da yeni anlamlar yüklemektedir. “Öğrenci Merkezli Eğitim”, “Öğrenci Merkezli Okul” kavramları bu değişim ve gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Öğrenci merkezli eğitimin temel hedefi öğrenciyi merkeze alarak, birey olarak kendisinin ve sistemin ihtiyaç duyduğu değişim sürecini başlatmaktır.

Günümüzde bireylerden, doğru kararlar alıp uygulamaya geçmesi, yaratıcı düşünmesi, problem çözme yeterliğine sahip olması, öğrenmeyi öğrenmesi, ekip çalışmasına yatkın olması ve kendi kendini yönetebilmesi beklenmektedir. Öğrenci merkezli eğitim, öğrenmeyi öğrenmenin esas olduğu, her öğrencinin farklı zaman, tür ve hızda öğrenebileceğini benimseyen, düşünme becerilerini geliştirmenin yaratıcı düşünceyi geliştirdiğini kabul eden bir yaklaşımdır.

Öğrenci merkezli eğitimin öğrenci ve öğrenme süreci açısından on iki ilkesi ortaya konulmuştur (http://denizli.meb.gov.tr/mlokurs/_private/ome/02omeum.htm).

1. Öğrenmeyi öğrenmek esastır.

Öğrenme sürecinin doğası olarak öğrenme, bireyin kendi algıları, düşünceleri ve duygularından süzerek edindiği bilgi ve deneyimlerden anlamı keşfetmesi ve yapılandırması sürecidir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğrenmeyi öğrenmek esastır.

2. Her öğrenci öğrenebilir.

Her öğrenci, elde ettiği verilerden bir anlam yaratmak, bunu gözden geçirmek ve diğerleri için anlaşılır hâle getirmek üzere çaba gösterir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrenci öğrenebilir olarak kabul edilir.

3. Her öğrenci öğrenirken eski ve yeni bilgiler arasında özgün bağlantılar kurar.

Bilginin yapısı gereği her öğrenci daha derin bir anlama etkinliğini yapılandırmak için eski ve yeni bilgileri arasında özgün bağlantılar kurar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilir.

4. Düşünmeyi öğrenmek sorgulayıcı ve yaratıcı düşünceyi geliştirir.

Öğrenci, nasıl düşüneceğini plânlayıp, gözlemleyip, değerlendirerek, sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin düşünmeyi öğrenmesine öncelik verilir.

5. Başarabilme duygusu içsel güdülenmeyi sağlar.

Öğrencinin kontrol düzeyi, sorumluluk duygusu, hedefleri, ilgi alanları, yeterlilikleri ve beklentileri başarıma güdüsünü besleyen etmenlerdir ve güdüleme öğrenmeyi etkiler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin motivasyonuna önem verilir.

6. Öğrenme olumsuz deneyimlerle engellendiğinde zorlaşır.

Her öğrenci doğal bir öğrenme eğilimine sahiptir. Bu eğilim olumsuz deneyimlerle engellendiğinde öğrenme zorlaşmaya başlar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her

öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için onların bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratır.

7. Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren ödevler öğrenciyi daha zorlarını başarabilmeye güdüler.

Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren, güdü artırıcı ve öğrenmeyi öğrenmeye yönelik ödevler öğrenciyi giderek zorlaşan ödevler yapmaya güdüler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ödevler her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için yaratılacak fırsatlardan biri olarak görülür.

8. Her öğrenci farklı zamanda farklı türde ve farklı hızda ilerleyerek gelişir.

Öğrenmenin gelişimsel doğasına bağlı olarak her öğrenci farklı zamanlarda, farklı gelişim adımları boyunca ilerleyerek gelişir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğretim etkinliklerinin ve ortamlarının plânlanmasında farklı öğrenme türleri ve hızları dikkate alınır.

9. Farklı özelliklerdeki öğrencilerin birbirleri ile etkileşimi öğrenmeyi kolaylaştırır.

Farklı özgeçmiş, ilgi ve değerlere sahip bireylerin birbirleri ile etkileşimi, öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde işbirliğine dayalı öğrenme gibi grup çalışmalarını ön plâna çıkararak öğretim stratejilerine ağırlık verilir.

10. Öğrenciler arasındaki olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır.

Öğrencilerin birbirine destek olması, ilgi ve saygı göstermesi gibi olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde grup çalışmaları ve sosyal etkinlikler öğrenciler arasında olumlu ilişkilerin geliştirilebilmesi için yaratılacak fırsatlar olarak görülür.

11. Her öğrenci öğrenmeye karşı farklı yetenek ve eğilime sahiptir.

Her öğrenci kalıtsal olarak taşıdığı genler ve çevresel etmenlerin bir araya gelmesi ile şekillenir ve bu nedenle öğrenciler öğrenmeye karşı farklı yetenek, tercih ve eğilimlere sahiptir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde bu farklılıklar dikkate alınarak öğretim etkinlikleri çeşitlendirilir ve teknoloji ile desteklenir.

12. Her öğrenci yeni bilgileri kendi kalıplarına göre kavrayıp benzersiz bir anlama yaratır.

Her öğrenci yeni fikirleri inanç, anlama, yorumlama ve tutum süzgeçlerinden geçirerek işler ve benzersiz bir anlama yaratır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her öğrencinin gelişiminde gösterdiği ilerleme dikkate alınır.

Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımını temel alan etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi sonucu öğrencilerde; merak uyandırma ve plânlama, araştırma ve keşfetme, çözümlenme ve derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama basamaklarını özümseyerek yaşamlarının her aşamasında bilgiyi kullanma becerilerinin gelişmesi beklenmektedir.

Öğrenci merkezli eğitim öğrenciyi merkeze alır ve bu nedenle öğretmen çok önemlidir. Çünkü öğretmen, öğrencideki değişimi ve gelişimi destekleyen en önemli kişidir. Öğrenci merkezli eğitimde öğretmen;

- Açık fikirlidir.
- Çağdaştır.
- Yenilikleri takip eder.

- Öğrencileri için eğitim ortamını en iyi şekilde hazırlar.
- Eğitim teknolojilerini etkin olarak kullanır.
- Öğrencilerinin bireysel farklılıklarını dikkate alır ve onların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılar (<http://uretim.meb.gov.tr/EgitekHaber/s84/yazarlar/Oguz.htm>).

Öğretmenler bütün öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmak için gerekli koşulları oluşturmalıdır. Nitekim öğretmenin oluşturduğu sınıf ortamının öğrencinin öğrenmeye karşı tutumunda ve güdülenmesinde etkisi büyüktür.

Aynı şekilde öğrenci merkezli eğitimde yönetici, öğretmen, öğrenci, aile, okul çalışanları ve çevre süreç içerisinde önemli bir yer alır. Eğitim ile ilgili sorunların çözümlenmesi için okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, öğrencilerin, ailenin eğitim içerisinde etkin bir biçimde görev alması beklenmektedir.

Eğitim; bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçtir. Müzik eğitimiyle bireye kazandırılan müziksel davranışlar ve bireyin davranışlarında oluşturulan müziksel değişiklikler, belli durumlarda belli müziksel davranışlarda bulunmaya çalışma, önceden sahip olmadığı yeni müziksel davranışlar kazanma, mevcut müziksel davranışlarındaki eksiklikleri giderme, müziksel davranışlarını istenilen düzeyde geliştirme ve yetkinleştirme biçiminde olabilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile toplumsal ve kültürel çevresi, özellikle birey ile müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha düzenli, daha etkili, daha verimli ve daha yararlı olması beklenir. Bu beklentiyledir ki, ister genel ister mesleki olsun, müzik eğitimi olabildiğince “örgün” yani “düzenli, planlı ve yöntemli” biçimde gerçekleştirilmeye çalışılır. Buradan da anlaşılıyor ki; programsız bir müzik eğitimi düşünülemez (Uçan: 14, 60).

Geliştirilen Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında konular, öğrencilerde toplu çalma bilinci oluşturacak nitelikte ele alınmış, program öğrenme alanları, kazanımlar ve öğretim etkinliklerine dayalı olarak düzenlenmiştir. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiş, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin yaşantıları dikkate alınmıştır. Program sadece sınıf içi değil sınıf dışı etkinlikleri de kapsamaktadır. Program yaklaşımı; öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme-değerlendirme metotları ile öğretmen ve öğrencinin rolüne bakış açısından ve ortaya koyduğu aktif sınıf kültürüyle yeni bir yaklaşımı kapsamaktadır.

Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında kazanımlar; birçok zihinsel beceriyi vurgulamakta, öğrenme süreçlerinde ise aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretimsel işlerin kullanımını gerektirmektedir. Programda bu yöntemlerin kullanıldığı örnek etkinliklere yer verilmiştir. Öğretmenler programda önerilen etkinliklerin yanı sıra kazanımlarda öngörülen bilgi, beceri, değer ve tutumları kazandırmada farklı etkinlikler de planlayıp uygulayabilirler.

5. PROGRAMIN YAPISI

Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programı, genel amaçlar, temel beceriler, değerler ve tutumlar, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlik örnekleri ve açıklamalardan oluşmaktadır.

5.1. Genel Amaçlar

Bu program öğrencilerin;

- Şefe uyum ve toplu çalma becerisi geliştirmelerini,
- Türk Müziği ile Batı Müziğini klâsik ve folklorik yönleriyle karşılaştırmalarını,
- Türk müziğinin dünya müziği içindeki yerini analiz etmelerini,
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmelerini,
- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmalarını,
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmalarını,
- Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini,
- Ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil etmelerini,
- Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmelerini,
- Atatürk'ün Çağdaş Türk Müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini yorumlamalarını

amaçlamaktadır.

5.2. Temel Beceriler

Günümüz eğitim ve öğretim anlayışında bilgiyi olduğu gibi almak yerine, bilgiyi bulma, kullanma ve bilgiyi yapılandırma ön plana çıkmıştır. Beceri, öğrencilerde, öğrenme sürecinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Bu program ortak becerileri kazandırmanın yanında, alana özgü olarak geliştirilen becerileri kazandırmayı da amaçlamaktadır. Bu beceriler aşağıda gösterilmiştir. Bu becerilere, üniteler göz önünde bulundurularak, doğrudan verilecek beceri olarak programda yer verilmektedir. Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında yer verilen ortak becerilerin yanında derse özgü becerilerin kazandırılması da esas amaçlardan biridir.

Bu beceriler toplu çalma, şefe uyum, yorumlama ve sahne ve performans becerileridir. Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi konularının hemen hemen hepsinde farklı düzeylerde kullanılabilen bu beceriler, öğrenme alanlarında kazanımların içeriğinin gerektirdiği şekilde, kazanımlara entegre edilerek verilmiştir. Bu şekli ile öğretim sürecinde kazanımın gerektirdiği beceriler kazanımla birlikte verilmelidir.

Programla ulaşılabilecek beklenen ortak beceriler şunlardır:

- Eleştirel Düşünme
- Yaratıcı Düşünme
- İletişim

- Araştırma-Sorgulama
 - Problem Çözme Becerisi
 - Bilgi Teknolojilerini Kullanma
 - Girişimcilik
 - Türkçe'yi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma
- (http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/yaklasim_2.htm).

Programla ulaşılması beklenen alana özgü beceriler ise şunlardır:

Toplu Çalma Becerisi

Toplu çalma; birlikte müzik yapma, birlikte hareket ederek, birlikte hissederek ve birlikte dikkat ederek gerçekteşir. Toplu çalmada ses bütünlüğünün büyük önemi vardır. İyi bir orkestra, tını bakımından homojen ses yapısına sahip olan orkestradır. Bu yüzden birlikte müzik yapmada birey, kendi partisini seslendirirken, yakın çevresinden başlayarak tüm orkestrayı dinlemeli ve şefin isteklerini yerine getirmelidir (Tarman-Kıvrak: 29).

Şefe Uyum Becerisi

Orkestra genellikle bir şef tarafından idare edilir. Şefin asıl ve önemli görevi orkestraya “eşit ölçülü hareketleri” vermek üzere ölçüleri belli etmesi, saymasıdır. Ayrıca eseri hissettiği gibi çaldırır, nüansları hissettirir (Erol: 186). Bu nedenle orkestrada bulunan her bir bireyin şefe uyması önemlidir. Aksi takdirde uyumsuzluk baş gösterir ki bu da birlikte müzik yapma prensibine uymaz.

Yorumlama Becerisi

Yorumlama; müzik yapmak sadece yazılmış sesleri çalmak ya da nüans işaretlerine kuru kuruya uymak değil aynı zamanda müziğin dönemine ve seçilen bestecinin tarzına uygun şekilde ve müziğin inceliklerini yakalayarak seslendirmektir. Bireysel çalgı dersleri gibi toplu çalma dersinde de uygulamalar öğrencinin yorumlama becerisini geliştirir.

Sahne ve Performans Becerisi

Sahne ve performans becerisi, teknik ve müzikal anlamda tamamen olgunlaşmış bir eseri, öğrencinin hayal gücünü ve kendi performans gücünü birleştirerek toplum önünde sergileyebilme becerisidir. Bu beceri enstrüman eğitimi gören kişilerin ulaşmayı hedefledikleri doruk noktasıdır. Sahne ve performans becerisini kullanarak müzikal gelişimine yeni boyutlar katabilen öğrenciler için bir üst seviye, sahnede performansı sırasında daha zor ve daha teknik eserlerin icrası olabilmelidir.

Bu becerinin elde edilebilmesi için eserin anlam bakımından imgede yaşatılabilmesi, ezgilerin duyulması ve göz önüne getirilebilmesi, pasajlardaki dinamizmin, nüans ve renklere göre uygulanacak jestlerin ayrıntılı olarak imgeye yerleştirilebilmesi çalışmalarını yapılmalıdır. Bu çalışmalar yıllarla ölçülen çok uzun ve geniş süreçleri gerektirir. Bu süreci tamamlayarak sahne ve performans becerisini mükemmelleştiren öğrenci profilinde, dış görünüm sakin ve hareketler esnek olmalıdır.

5.3. Değerler ve Tutumlar

Değer, toplumun varlığını, işleyişini, devamını sağlamak ve sürdürmek için doğru ve gerekli olduğu kabul edilen ortak düşünce, ahlaki ilke ve inançlardır. Batı Müziği Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programının diğer önemli unsurunu da tutumlar ve değerler oluşturmaktadır. Program eğitim, öğretim sürecinde aşağıdaki değerleri de kazandırmayı önemsemektedir:

- ✓ Dayanışma
- ✓ Hoşgörü
- ✓ Sevgi
- ✓ Saygı
- ✓ Duyarlılık
- ✓ Vatanseverlik
- ✓ Barış
- ✓ Estetik
- ✓ Sorumluluk
- ✓ Özgüven
- ✓ Disiplin

5.4. Öğrenme Alanları

Öğrenme alanı; birbiri ile ilişkili beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden yapıdır. Batı Müziği Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı “öğrenme alanı” adı altında organize edilmiş yapılardan oluşmaktadır. Öğrenme alanları, programda öngörülen bilgi, beceri, kavram, değerler ve tutumların sistematik bir şekilde ilişkilendirildiği konu alanlarından oluşmaktadır. Bu anlamda öğrenme alanlarına ilişkin program tablosu, kazanımları, örnek etkinlikleri ve gerekli açıklamaların yapılacağı sütunları içeren üç ana bölümden oluşturulmuştur. Programda içeriği belirleyen genel çerçeve, toplu çalma eğitiminin içerik ve amaçlarına uygun bir şekilde organize edilmiştir. Öğrenme alanlarında sınıf düzeyine göre belirlenen kazanımlar ardışık ve bir bütün oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.

Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi üç öğrenme alanı çerçevesinde yapılandırılmıştır.

1. Orkestra Düzeni
2. Çokseslilik
3. Müzikte Dönemler

Öğrenme alanlarının içerikleri aşağıda yer almaktadır.

1- Orkestra Düzeni

Orkestraya ait temel bilgilerin kazandırılacağı öğrenme alanıdır. Öğrencilerden; en temel toplu çalma deneyimini gerçekleştirebilmesi için notalarını hazırlamış olarak derse gelmeleri, orkestra dersinde belirlenen oturma planlarına uymaları, akort pratiklerini geliştirmeleri ve şefe uyararak tek sesli eserler seslendirmeleri beklenir.

2- Çokseslilik

Öğrenciler, bireysel çalgı dersinde geliştirdiği entonasyon becerisine, toplu çalma dersinde diğer partileri dinlerken bozmamak becerisini ekleyecektir. Bu beceri; iki sesli, üç sesli, dört sesli eserler seslendirme uygulamalarıyla gelişir.

Aynı zamanda bu eserleri seslendirirken yorumlama becerisinin de gelişimine katkıda bulunmak için nüans ve hız terimlerine uyulur.

3- Müzikte Dönemler

Öğrencilerin, bir Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem eserlerini dönemlerin özelliklerine ve seçilen bestecilerin tarzına uygun çalabilmesi için dönem özelliklerini, dönemin şarkı formlarını ve besteci tarzlarını kazanması beklenir. Özellikle müzikte dönemler öğrenme alanı, yorumlama becerisini geliştirmek açısından önemlidir.

6. ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

Hayat boyu öğrenen, edindiği bilgi ve beceriyi hayata geçiren fertlerin yetiştirilmesinde öğretim yöntem ve teknikleri de büyük önem taşımaktadır. Çağın gerektirdiği donanımlara uygun hedefler belirlenmiş olsa bile bu hedefleri tamamen geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek mümkün değildir. Öğrenme süreçlerinde öğrencilerin düşüncelerini, araştırmalarını, sorun çözmelerini ve edindikleri bilgi ve beceriyi yeniden yapılandırıp hayata geçirmelerini destekleyen yöntem ve teknikler işe koşulmalıdır.

Öğrenci merkezli öğrenme ortamlarında öğretmenin rolünün sınıflardaki geleneksel rolünden farkı; kendi kararlarını uygulamak yerine öğrencilere yol göstermek, önerilerde bulunmak, gerekli durumlarda açıklama yapmak, fikir vermek, rehber olmak ve onların gelişimlerini gözlemektir. Örneğin, öğretmen hangi öğretimsel işin yapılacağı ya da hangi kaynağa bakılacağı konusunda fikri olmayan öğrenciye çeşitli işler ya da kaynaklar önerebilir. Öğrencinin gelişmesinde sorunlarla karşılaşıldığında önlem almak da öğretmenin sorumluluğundadır. Burada söz konusu olan öğretmenin öğrenciye kendi kararlarını kabul ettirmesi, onun öğrenmesi ile ilgili kararları onun yerine almamasıdır. Öğretmen bilgi aktarıcı, karar verici olmak yerine öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlayarak, öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır. Bilgi ile öğrenci arasında arabuluculuk rolünü üstlenmelidir.

Tablo: Öğretmen ve Öğrenci Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması

	Öğretmen Merkezli	Öğrenci Merkezli
<i>Sınıfta etkinlik</i>	Öğretici	Etkileşimli
<i>Öğretmenin rolü</i>	Bilgi verici, daima uzman	Katılımcı, bazen öğrenci
<i>Öğrencinin rolü</i>	Dinleyici, daima öğrenci	Katılımcı, bazen uzman
<i>Ders ağırlığı</i>	Bilgiler	İlişkiler
<i>Bilgi kazanımı</i>	Hatırlama ve ezber bilginin birikmesi	Sorgulama ve buluş, bilgilerin yeni bilgilere dönüşümü
<i>Başarı göstergesi</i>	Miktar	Kalite

Ölçme	Normlara göre	Ölçütlere göre
Teknoloji kullanımı	Tekrar ve uygulama	İletişim, katılım, bilgiye erişim

(Kaynak: Dwyer, 1994)

<http://www.cndp.fr/collecie/pdf/clasbran.pdf>

Öğrenci merkezli eğitim için yöntem ve tekniklerin belirlenmesi ve bunun sınıfta uygulanması, planlamanın en önemli bölümlerindedir. Öğrenci özellikleri doğru belirlendiğinde ve planlama aşamasına katılımı sağlandığında hedeflere ulaşmak daha kolay olacaktır. Öğrenci merkezli eğitim için benimsenen ilkeler, değerler ve hedefler yöntem teknik ve stratejilerin belirlenmesinde temel oluşturmaktadır. Bu teknik, bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütün olarak tanımlanabilir. Yöntem ve tekniklerin belirlenmesinde etkili olan bazı faktörler vardır. Bunlar: Ulaşılabilecek hedefler, öğretmenin yöntem konusundaki becerisi, içeriğin yapısı, süre, maliyet, kullanım kolaylığı, öğrenci sayısı, derslik ve büyüklüğü, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi vb. olarak sıralanabilir (Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli, 2004).

Çağdaş yöntemlerde öğrenci; öğrenme sürecine aktif olarak katılmaktadır. Burada öğretmenin rolü; öğrencinin öğrenmesinin kolaylaştırmak için ona rehberlik etmek, öğrencinin öğrenim sürecine katılımını sağlamak için gerekli önlemleri almak ve öğrenciyi sürekli güdülemektir. Öğretmenin ana görevi, öğrenme kaynağı ile öğrencinin doğrudan etkileşimini sağlamak ve gereksinim duyduğunda ona rehberlik etmektir. Bunun nedeni, öğretmenin öğrenciye ne sunduğundan çok öğrencinin ne yaptığı görüşünün benimsenmesidir.

Programda verilen etkinlikler birer öneri niteliğindedir. Öğretmen, bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya ekleme ve çıkarmalar yapabilir. Bunun dışında başka etkinlikler de geliştirebilir. Etkinlikler, öğrenci merkezli ve öğrenme sürecinde öğrencinin etkin bir rol üstlenmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Örneğin, öğrencinin sınıfta arkadaşlarıyla tartışarak, görüşlerini açıklayarak, sorgulayarak, başka arkadaşlarına aktararak öğrenme sürecine etkin olarak katılmasını amaçlamalıdır. Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenlerle karşılıklı iletişime ve etkileşime girmelerini, birbirlerine açık uçlu ve anlamlı sorular sormalarını, araştırma yapmalarını sağlayıcı etkinliklere yer verilmelidir.

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi her aşamada ortaya çıkan sorunları tespit ve düzenleme imkânı verir.

Ölçme: Nesnelere, olgularda ya da bireylerde bulunduğu düşünülen özelliklerin gözlemlenip gözlem sonuçlarının sayılarla veya başka sembollerle gösterilmesidir (Turgut, 1987; Yıldırım, 1999). Ölçme, öğrencilerin neleri bildikleri, neleri yapabildikleri hakkında bilgi toplamak olarak da tanımlanabilir.

Değerlendirme: Gözlem sonuçlarının bir ölçütü veya ölçütler takımıyla kıyaslanıp bir karara varılması işidir (Baykul, 1999; Yıldırım, 1999).

En genel anlamı ile ölçme, bir nesneye ilişkin gözlemlerin sayı ve sembollerle ifade edilmesi, değerlendirme ise ölçme sonuçlarını bir ölçüte vurarak, ölçülen nitelik hakkında bir değer yargısına varma sürecidir.

Ölçme ve değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir. Ölçme ve değerlendirmenin amaçları genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrenci başarısını gözlemlemek
- Okulun başarısını gözlemlemek
- Anne-babalara bilgi verebilmek
- Öğrenciler için sınıf geçme ve mezuniyet konularında karar verebilmek
- Öğretim sürecinin verimliliği hakkında yorumlar yapabilmek

Programda, değerlendirme ile sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinlikleri değiştirilir. Ölçme ve değerlendirme öğrencinin gerçek yaşamla kendi bilgileri arasında ilişki kurmasını ve karşılaştığı problemlere farklı çözüm yolları üretebilmesini gerektirir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin başarısını değerlendirmede birkaç yöntemi birlikte kullanması gerekir. Bu durum her öğrenciye ne bildiğini gösterme konusunda bir şans tanır. Öğretmenin de birkaç aracı birlikte kullanarak öğrencinin ne bildiğini ve ne yapacağını bilmesi bu konuda kendine daha fazla güven duymasını sağlayabilir. Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında değerlendirme ile sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinlikleri değiştirilir. Hazırlanmış olan programda değerlendirme, öğrencilerin neyi bilmediğini değil, ne bildiklerini belirlemeye yarayan bir araçtır. Bu amaçla öğretmenler programda yer alan gözlem, görüşme, performans ödevleri, öz değerlendirme formları, projeler, posterler vb. araç ve yöntemleri kullanarak öğrencilerin bilgiyi nasıl yapılandırıldığını ve üst zihinsel becerilerinin ne kadar geliştiğini öğrenim süreci içinde değerlendirirler.

Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi için yapılacak değerlendirme etkinliklerinde, öğrencilerin programın tüm boyutlarında sağladığı gelişme ve başarı ölçülmeye ve kaydedilmeye çalışılır. Öğretmenler, öğrencilerin programla ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumlara yönelik eksiklerini belirlerken, bireysel gelişimlerini izlerken, karşılaştıkları zorlukları tanımlarken, öğrencileri öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye özendirirken değerlendirme yaparlar. Böylece, değerlendirme öğrencilerin eğitiminde geliştirici bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimiyle ilgili elde edilen bilgiler, öğretmenler tarafından kullanılabilmesi gibi öğrencinin kendini değerlendirmesine ve kişisel hedefler belirlemesine de yardım eder.

Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programı, yaratıcı ve eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, araştırma, girişimcilik gibi ortak becerilerin yanında, toplu çalışma, şefe uyum, yorumlama ve sahne ve performans gibi becerileri geliştirmesi bakımından öğrencinin eğitimine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu amaçla, geliştirilen Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersi öğretim programında, eğitim-öğretim sürecini destekleyici nitelikte çeşitli ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmiştir.

Öğretmenler programda verilen ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini ya da bunlardan esinlenerek ünitelerdeki kazanımlara uygun ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri geliştirerek kullanabilirler. Örneğin, derslerin işlenişi sürecinde öğrencilerin yapılan etkinliklere katılma düzeylerini belirlemede gözlem formlarından, grup etkinliklerine katılmalarını belirlemede grup değerlendirme formlarından ya da üniteler sonunda öğrencilerin hangi becerilere sahip olduklarını kendilerinin belirleyebilmeleri için öz değerlendirme formlarından yararlanabilir. Öğretmenlerin etkinliklere yönelik olarak kullanacağı değerlendirme araç ve yöntemleri öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmelerinde ve alacakları kararlarda önemli ipuçları verecektir.

8. BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI, ÜNİTELER VE SÜRELERİ

11. SINIF

Öğrenme Alanları	Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Orkestra Düzeni	Orkestra Temel Bilgileri	9	8	11
Çokseslilik	Tekseslilikten Çoksesliliğe geçiş	13	40	55
Müzikte Dönemler	Müzikte Barok Dönem	4	24	34
	Toplam	26	72	100

12. SINIF

Öğrenme Alanları	Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Orkestra Düzeni	Orkestra Temel Bilgileri	3	4	5
Çokseslilik	Nüans ve Hız Terimleri	4	4	5
Müzikte Dönemler	Çağdaş Türk Müziği	4	16	22
	Müzikte Klasik Dönem	3	16	22
	Müzikte Romantik Dönem	3	16	23
	Müzikte Çağdaş Dönem	3	16	23
	Toplam	20	72	100

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRENME ALANLARI, ÜNİTELER VE AÇILIMLARI

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: ORKESTRA DÜZENİ

ÜNİTE: ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ

1. Temel Bilgiler
 - a. Oturma Düzeni
 - b. Orkestra Düzeni
 - c. Orkestra Çalgıları
2. Toplu Çalma
 - a. Ders Öncesi Hazırlık
 - b. Teksesli Parçalar
 - c. Teksesli Parçalarda Ses Bütünlüğü

ÖĞRENME ALANI: ÇOKSESLİLİK

ÜNİTE: TEKSESLİLİKTEN ÇOKSESLİLİĞE GEÇİŞ

1. Tekseslilikten Çoksesliliğe Geçiş
 - a. Kanon ve İki Sesli Eserler
 - b. İki Sesli Eserlerde Ses Bütünlüğü
 - c. Toplu Çalmada Nüans Terimleri
 - d. Toplu Çalmada Hız Terimleri
2. Üç Sesli Eserler
 - a. Üç Sesli Eser Çalma
 - b. Üç Sesli Eserlerde Ses Bütünlüğü
 - c. Toplu Çalmada Nüans Terimleri
 - d. Toplu Çalmada Hız Terimleri
3. Dört Sesli Eserler
 - a. Dört Sesli Eser Çalma
 - b. Dört Sesli Eserlerde Ses Bütünlüğü
 - c. Toplu Çalmada Nüans Terimleri
 - d. Toplu Çalmada Hız Terimleri

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

ÜNİTE: MÜZİKTE BAROK DÖNEM

1. Barok Dönemin Şarkı Formları
2. Barok Dönem Bestecileri
3. Barok Dönem Eserleri Seslendirme

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: ORKESTRA DÜZENİ

ÜNİTE: ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ

1. Oturma Düzeni
2. Ders Öncesi Hazırlık

ÖĞRENME ALANI: ÇOKSESLİLİK

ÜNİTE: NÜANS VE HIZ TERİMLERİ

1. Toplu Çalmada Nüans Terimleri
2. Toplu Çalmada Hız Terimleri

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

ÜNİTE 1: ÇAĞDAŞ TÜRK MÜZİĞİ

1. Çağdaş Türk Müziği Eserleri
2. Çağdaş Türk Müziği Bestecileri
3. Çağdaş Türk Müziği Eseri Seslendirme

ÜNİTE 2: MÜZİKTE KLASİK DÖNEM

1. Klasik Dönemde Şarkı Formları
2. Klasik Dönem Bestecileri
3. Klasik Dönem Eserleri Seslendirme

ÜNİTE 3: MÜZİKTE ROMANTİK DÖNEM

1. Romantik Dönemde Şarkı Formları
2. Romantik Dönem Bestecileri
3. Romantik Dönem Eserleri Seslendirme

ÜNİTE 4: MÜZİKTE ÇAĞDAŞ DÖNEM

1. Çağdaş Dönemde Şarkı Formları
2. Çağdaş Dönem Bestecileri
3. Çağdaş Dönem Eserleri Seslendirme

9. ORTAÖĞRETİM ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI

SINIFI	A4	B5
11	4-6	6-8
12	4-6	6-8

10. PROGRAMDA KULLANILAN SEMBOLLER

 Sınıf-okul içi etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (grup çalışması, çalışma kâğıdı doldurma, görsel materyal okuma, sanal alan gezisi, slayt/film izleme, dinleti, çalgı çalma, eser okuma, eser çözümlene vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.
 Okul dışı etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (araştırma, grup çalışması, proje çalışmaları, konser/sergi vb. etkinlikleri) tamamının veya bazı aşamalarının ev, kütüphane ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini gösterir.
[!] Uyarı	Bu sembol, ilgili üniteye doğrudan verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılmasında önerilen araç-gereç ve dikkat edilmesi gereken noktaları gösterir.
 Ders içi ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili kazanım(lar)la/üniteyle ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.
 Diğer derslerle ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili üniteyle iş birliği yapılabilecek diğer derslerin adını gösterir.
 Ölçme ve değerlendirme	Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek ölçme ve değerlendirme etkinliklerini göstermektedir. Belirtilen ölçme ve değerlendirme etkinlikleri öneri niteliğindedir.

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: ORKESTRA DÜZENİ

11. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Orkestra düzenini fark eder.2. Orkestra türlerini sınıflandırır.3. Farklı orkestra türleri içinde kendi orkestrasının özelliklerini belirler.4. Orkestra çalgıları ile oluşan grupları tanıır.5. Toplu çalmada akordun önemini açıklar.6. Bireysel çalgısının akordunu yapar.7. Teksesli eserler seslendirir.8. Orkestrada her bireyin ve kendisinin önemini fark eder.9. Orkestra şefine uyararak tek sesli müzik eserlerini karakterine, dönem özelliklerine ve ses bütünlüğüne dikkat ederek seslendirir.	<p> Orkestra ile ilgili bir cd izlenir. Okul/sınıf orkestrasının yerleri tespit edilir (1.kazanım).</p> <p> Birkaç farklı orkestra cd'si izletilerek orkestra türleri arasındaki farklılıklar incelenir (2. kazanım).</p> <p> İzledikleri doğrultusunda kendi orkestrasının diğer orkestra türleriyle arasındaki farklılıkları görmeleri ve çalgılarla oluşturulan grupları tanımları sağlanır (3. ve 4. kazanım).</p> <p> Akort pratiği için grup çalışmaları yapılır (5. ve 6. kazanım)</p> <p> Entonasyon için dizi çalışmaları ve teknik geliştirmek için yay egzersizleri yapılır (6, 7. ve 8. kazanım).</p> <p> Teksesli eser çalışılır (6.kazanım).</p>	<p>[!] Bir senfoni orkestrası ile bir oda orkestrası ve bunlarla bir caz orkestrası vs. arasındaki farkı ayırt edici örnekler gösterilebilir.</p> <p>[!] Öğrenciler akort pratiğini yaparken arkadaşlarından ve öğretmeninden yararlanır.</p> <p>[!] 6, 7. ve 8. kazanımlar için do major dizi farklı nota değerleri ile çaldırılabilir. Sol el ve sağ el teknik geliştirici egzersizler, pozisyon geçiş çalışmaları yapılır.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum ve toplu çalma becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında, grup öz değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: ÇOKSESLİLİK

11. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
TEKSESLİLİKTEN ÇOKSESLİLİĞE GEÇİŞ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kanon örnekleri seslendirir.2. İki sesli eser seslendirir.3. Diğer partiyi dinlerken entonasyonu bozmadan kendi partisini çalar.4. Kanon ve iki sesli eseri nüans terimlerine uygun çalar.5. Kanon ve iki sesli eseri hız terimlerine uygun çalar.6. Üç sesli eser seslendirir.7. Diğer partileri dinlerken entonasyonu bozmadan kendi partisini çalar.8. Üç sesli eseri nüans terimlerine uygun çalar.9. Üç sesli eseri hız terimlerine uygun çalar.10. Dört sesli eser seslendirir.11. Diğer partileri dinlerken entonasyonu bozmadan kendi partisini çalar.12. Dört sesli eseri nüans terimlerine uygun çalar.13. Dört sesli eseri hız terimlerine uygun çalar.	<p> Kanon çalışması yapılır (1. kazanım). İki sesli bir eser çalışılır (2. kazanım). Entonasyon için dizi çalışmaları yapılır (3. kazanım). pp, p, mf, f, ff ayrıca crescendo – decresendo nüanslarıyla ilgili egzersizler yapılır (4. kazanım). Yay hâkimiyeti için egzersizler yapılır (5. kazanım). Üç sesli eser çalışılır (6. kazanım). Entonasyon için dizi çalışmaları yapılır (7. kazanım). pp, p, mf, f, ff ayrıca crescendo – decresendo nüanslarıyla ilgili egzersizler yapılır (8. kazanım). Yay hâkimiyeti için egzersizler yapılır (9. kazanım). Dört sesli eser seslendirilir (10. kazanım). Entonasyon için dizi çalışmaları yapılır (11. kazanım). pp, p, mf, f, ff ayrıca crescendo – decresendo nüanslarıyla ilgili egzersizler yapılır (12. kazanım). Yay hâkimiyeti için egzersizler yapılır (13. kazanım).</p>	<p>[!] İki sesli bir kanon çalışması yapılabilir. [!] Do major dizi farklı nota değerleri ile çaldırılabilir. [!] Nüans egzersizleri özellikle boş tellerde (tercihen re ya da la) çok ağır yay çekişleri ile yaptırılabilir. [!] 6, 7. ve 8. kazanımlar için do major dizi farklı nota değerleri ile çaldırılabilir. Sol el ve sağ el teknik geliştirici egzersizler, pozisyon geçiş çalışmaları yapılır. [!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama, sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir. [!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, yardımseverlik, vatanseverlik özgüven ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir. Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme, performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

11. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
MÜZİKTE BAROK DÖNEM	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Barok dönem şarkı formlarının özelliklerini belirler.2. Barok dönem bestecilerini tanıır.3. Barok bestecilerin tarzlarını birbirinden ayırır.4. Barok dönem orkestra eserini dönemin özelliklerine ve bestecinin tarzına uygun olarak seslendirir.	<p> / Barok döneme yönelik bir eserin şarkı formunu araştırmaları ve sunmaları istenir (1. ve 2. kazanım).</p> <p> Seçilen bestecilerin farklı eserleri dinletilir (2. ve 3. kazanım).</p> <p> Çalıştığı eseri bestecinin tarzına uygun şekilde çalmaları sağlanır (3. ve 4. kazanım).</p>	<p>[!] Barok dönemde daha uzun arşe tarzına ilişkin çalışmalar yapılır.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama, sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, yardımseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: ORKESTRA DÜZENİ

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">Orkestra düzenini hatırlar.Orkestrada olası yeni düzenlemelerde yerini fark eder.Toplu çalmada akordun önemini belirler.	<p> Sınıfta orkestra düzeni olabilecek değişiklikler nedeni ile tekrar düzenlenir (1. ve 2. kazanım).</p> <p> Akort pratiği için grup alıştırılmaları yapılır (3. kazanım).</p>	<p>[!] Ders öncesi öğrenciler derse hazırlıklarını (akort, notaların sehpaaya yerleştirilmesi) tamamlayarak gelirler.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum ve toplu çalma becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, saygı, disiplin değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında gözlem, performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: ÇOKSESLİLİK

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
NÜANS VE HIZ TERİMLERİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Eserleri nüans terimlerine uygun çalar.2. Orkestrada homojen tını elde eder.3. Hız terimlerinin metronom sayılarını belirler.4. Yay hâkimiyeti kazanır.	<p> pp, p, mf, f, ff ayrıca crescendo – decresendo nüanslarıyla ilgili egzersizler yapılır (1. ve 2. kazanım).</p> <p> Çalıştığı eserlerde hız ve nüans terimleri uygulanır (1-4. kazanımlar).</p>	<p>[!] Hız ve nüans terimlerinin 9. sınıftan itibaren kazandırılmış olması beklenir.</p> <p>[!] Nüans egzersizleri özellikle boş tellerde (kemanda tercihen re ya da la) çok ağır yay çekişleri ile yaptırılabilir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma ve yorumlama becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, yardımseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
ÇAĞDAŞ TÜRK MÜZİĞİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Türk bestecilerinin önemli eserlerini tanır.2. Çağdaş Türk müziği bestecilerinin tarzlarını birbirinden ayırt eder.3. Çağdaş Türk müziğine ait bir orkestra eserini seslendirir.4. Orkestra için düzenlenmiş bir türkü düzenlemesini karakterine uygun seslendirir.	<p> Türk bestecilerinin farklı eserleri dinletilir (1. kazanım).</p> <p> Çalıştığı eserleri bestecilerinin tarzına uygun şekilde çalmaları sağlanır (2. kazanım).</p> <p> Çağdaş Türk müziği eserlerinden biri çalışılır (3. kazanım).</p> <p> Orkestra için türkü düzenlemeleri yapılır (4. kazanım).</p>	<p> Batı Müziği Tarihi dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama ve sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, vatanseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
MÜZİKTE KLASİK DÖNEM	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Klasik dönemin özelliklerini belirler.2. Klasik dönem bestecilerinin tarzlarını birbirinden ayırt eder.3. Klasik döneme ait bir orkestra eserini seslendirir.	<p> / Dönem özelliklerini araştırmaları istenir (1. kazanım).</p> <p> Dönemden seçilen bestecinin farklı eserleri dinletilir (2. kazanım).</p> <p> Seçilen eser bestecinin tarzına uygun şekilde çalışılır (2. kazanım).</p> <p> Döneme ait bir orkestra eseri üzerinde çalışılır (3. kazanım).</p>	<p> Batı Müziği Tarihi dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama ve sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, vatanseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
MÜZİKTE ROMANTİK DÖNEM	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Romantik dönemin özelliklerini belirler.2. Romantik dönem bestecilerinin tarzlarını birbirinden ayırt eder.3. Romantik döneme ait bir orkestra eserini seslendirir.	<p> / Dönem özelliklerini araştırmaları istenir (1. kazanım).</p> <p> Dönemden seçilen bestecilerinin farklı eserleri dinletilir (2. kazanım).</p> <p> Seçilen eser bestecinin tarzına uygun şekilde çalışılır (2. ve 3. kazanım).</p> <p> Döneme ait bir orkestra eseri çalışılır (3. kazanım).</p>	<p> Batı Müziği Tarihi dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama ve sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, vatanseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme, performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖĞRENME ALANI: MÜZİKTE DÖNEMLER

12. SINIF

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
MÜZİKTE ÇAĞDAŞ DÖNEM	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Çağdaş dönemin özelliklerini belirler.2. Çağdaş dönem bestecilerinin tarzlarını birbirinden ayırt eder.3. Çağdaş döneme ait bir orkestra eserini seslendirir.	<p> / Dönem özelliklerini araştırmaları istenir (1. kazanım).</p> <p> Dönemden seçilen bestecilerinin farklı eserleri dinletilir (2. kazanım).</p> <p> Çalıştığı eseri bestecinin tarzına uygun şekilde çalmaları istenir (2. ve 3. kazanım).</p> <p> Döneme ait bir orkestra eseri seslendirilir (3. kazanım).</p>	<p> Batı Müziği Tarihi dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, şefe uyum, toplu çalma, yorumlama ve sahne ve performans becerilerini kazanması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin sorumluluk, disiplin, estetik, duyarlılık, vatanseverlik, barış, özgüven, hoşgörü, sevgi, saygı ve dayanışma değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p> Bu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında görüşme, gözlem, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formu ve öğrenci gözlem formlarından yararlanılabilir.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖRNEK FORMLARI

Bu bölümde eğitim öğretim sürecinde öğrencileri değerlendirmek için öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla örnek formlar ve ölçekler verilmiştir. Öğrencilerin bilişsel becerilerinin yanında duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin değerlendirilmesi için bu formlar aynen kullanılabilereği gibi amaca uygun değişiklikler yapılarak da kullanılabilir. Bu formlara veya ölçeklere göre öğrencileri değerlendirirken, ölçütlere göre hangi alanda yeterli hangi alanlarda eksiklikleri olduğu belirlenebilir. Öğrencilerin eksiklikleri varsa bu eksiklikleri gidermeye yönelik gereken önlemler alınır. Öz değerlendirme, grup değerlendirme gibi formlarla öğrencileri değerlendirirken amaç, puan vermekten çok, onların eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik önlemler almak olmalıdır.

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı:

Adı-Soyadı :

Öğrenci No :

Sınıfı :

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Derse çalgısı ve notalarıyla hazırlıklı gelir.					
2. Bireysel çalgı dersi öğretmeni ile çalışır					
3. Grup arkadaşları ile çalışır.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1.Orkestra elemanı olarak bireysel sorumluluklarının farkındadır.					
2. Şefi dinler, söylediklerini uygular.					
Toplam					
III. İNCELEME – ARAŞTIRMA – GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Konserleri takip ederek gözlemlerde bulunur.					
5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

ÖZ DEĞERLENDİRME

Adı ve Soyadı:

Tarih:

Sınıfı :

No :

Bu çalışmada ne kadar başarılıydım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada hangi yönlerden eksik kaldım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmaya ders öncesi çalışmam yeterli oldu mu?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler?

.....
.....
.....
.....

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım:

.....
.....
.....
.....

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun Adı:

Sınıfı:

Yönerge: Aşağıdaki her bir ölçütün ne düzeyde yeterli olduğunu göz önüne alarak grubu değerlendiriniz.

BECERİLER	DERECELER				
	1- Hiçbir zaman	2- Nadiren	3-Bazen	4- Sıklıkla	5- Her zaman
Çalışmaya zamanında ve notalarıyla gelir.					
Çalışmaya önceden hazırlanarak gelir.					
Grup üyeleri birbirleriyle yardımlaşır.					
Grup üyeleri birbirlerini dinler, eleştiri ve tavsiyede bulunurlar.					
Grup üyeleri birbirini eleştirirken dikkatli bir üslup kullanırlar.					
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerini/eleştirilerini dinlerler.					
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerine ve çabalarına saygı gösterirler.					
Grubun her üyesi birbirleriyle etkileşim içerisinde çalışırlar.					
Grup üyeleri bireysel sorumluluklarını yerine getirirler.					
Grup üyeleri birbirlerine güvenir.					
Grup üyeleri birbirlerini cesaretlendirirler.					
Grup üyeleri birlikte çalışmaktan hoşlanırlar.					
TOPLAM					

Yorumlar:

.....

.....

.....

GRUP ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun Adı:

Gruptaki Öğrencilerin Adları:

Açıklama: Aşağıdaki tabloda grubunuzu en iyi şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Hedeflerimizi planladık.			
2. Grup çalışmaları planladık.			
3. Grup çalışmaları yaptık.			
4. Çalışmalara düzenli olarak katıldık.			
5. Görüşlerimizi rahatlıkla söyledik.			
6. Grupta uyum içinde çalıştık.			
7. Birbirimizin görüşlerini ve önerilerini dinledik.			
8. Grupta birbirimize güvenerek çalıştık.			
9. Grupta birbirimizi takdir ettik.			
10. Çalışmalarımız sırasında birbirimizi cesaretlendirdik.			
11. Sorumluluklarımızı tam anlamıyla yerine getirdik.			
12. Çalışmalarımızı çeşitli konserlerde sunduk.			
TOPLAM			

Aşağıdakileri grubunuza göre cevaplayınız.

1. Çalışmalar sırasında karşılaştığımız en büyük problem

.....
.....
.....

2. Problem nereden kaynaklanıyordu?

.....
.....
.....

3. Grubumuzun en iyi olduğu alan

.....
.....
.....

4. Grup olarak daha iyi olabilirdik. Fakat

.....
.....
.....

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. *Aktif Öğrenme*, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir. 2003.
- Airasian, P.W. *Classroom Assessment (second edition)*. McGraw – Hill, Inc.: NY. 1994.
- Baykul, Y. *İlköğretimde Ölçme ve Değerlendirme*, MEB Yayınları, 1999.
- Büyükaksoy, Feridun. *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*, Ankara. 1997.
- Erol, İsmail Lütfü. *Klavuz Kitap*. Yurtrenkleri Yayınevi. Ankara. 1998.
- Fayez, Semra. *Başlangıç Keman Eğitimi*. Yurtrenkleri Yayınevi. Ankara.
- Haladyna, T.M. *Writing test items to evaluate higher order thinking*. Allyn and Bacon: Boston. 1997.
- Kıvrak-Tarman, Yakup, Süleyman. *Orkestra Ders Kitabı*, M.E.B. İstanbul. 2004.
- MEB, *Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11. ve 12. Sınıflar)*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara. 2005.
- MEB, *Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli*, Millî Eğitim Basımevi, 2004.
- Özgüven, İ.E. *Psikolojik Testler*, PDREM Yayınları, Ankara. 1999
- Tavşancıl, E. *Tutumların Ölçülmesi ve Spss ile Veri Analizi*, Nobel Yayınları, 1. Baskı, Ankara. 2002
- Turgut, F. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*, Saydam Matbaacılık (5. Basım), Ankara. 1987.
- Uçan, Ali. *Müzik Eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara. 1997.
- Yıldırım, C. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, ÖSYM Yayınları (4. Basım). Ankara. 1999

INTERNET ADRESLERİ

- http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/yaklasim_2.htm
- <http://talimterbiye.mebnet.net/program-gel-birimi/ana.html>
- <http://uretim.meb.gov.tr/egitekh Haber/s84/yazarlar/oguz.htm>
- <http://www.cndp.fr/collecie/pdf/clasbran.pdf>
- http://www.ef.sakarya.edu.tr/sayfa/bildiri/sayı_3/40
- <http://www.meb.gov.tr/mebasp/mebdata/mevzuat/>